

Sygn.akt II Ka 72/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2018 roku

Sąd Okręgowy w Koninie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Klimas

Protokolant: st. sekr. sąd. Irena Bąk

przy udziale Ewy Woźniak Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Słupcy

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2018 roku

sprawy P. Z.

oskarżonego z art. 178a § 4 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Słupcy

z dnia 10 stycznia 2018 roku sygn. akt. II K 228/17

I. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.

II. Zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Anna Klimas

Sygn. akt II Ka 72/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 stycznia 2018r. Sąd Rejonowy w Słupcy, w sprawie o sygn. akt II K 228/17 oskarżonego P. Z. uznał za winnego tego, że:

- w dniu 4 maja 2017 roku około godziny 17.40 w miejscowości S. , na ulicy (...) prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny - samochód osobowy marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości z wynikiem 1,36 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, przy czym czynu dokonał będąc uprzednio prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym w stanie nietrzeźwości – wyrokiem Sądu Rejonowego B. w Niemczech sygnatura akt (...) z dnia 29.12.2015r., tj. przestępstwa z art. 178a § 4 kk i za czyn ten wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 42 § 3 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, zaliczając na podstawie art. 63 § 4 kk na poczet orzeczonego zakazu okres zatrzymania mu prawa jazdy w sprawie od dnia 4.05.2017r. oraz na podstawie art. 43a § 2 kk orzekł od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 10 000 zł.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając go w części dotyczącej kary i orzeczonego środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych i zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, które miały wpływ na wydanie zaskarżonego wyroku mianowicie, że:

- postawa oskarżonego i jego uprzednia karalność nie pozwalają na warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej wobec niego kary pozbawienia wolności,

- w sprawie nie zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające orzeczenia wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na inny okres niż dożywotnio.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca oskarżonego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności oraz orzeczenie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów na okres 10 lat.

Sąd Okręgowy zważył co następuje

Apelacja wniesiona przez obrońcę oskarżonego P. Z. jako bezzasadna nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy w sposób niezwykle wnikliwy przeprowadził postępowanie dowodowe, na podstawie prawidłowo ocenionych dowodów dokonał trafnych ustaleń faktycznych – nie kwestionowanych przez skarżącego. Nie budzi również żadnych wątpliwości ocena prawna zachowania oskarżonego, dokonana przez sąd meriti.

Jako podstawę odwoławczą (art. 438 pkt. 4 k.p.k.) ustawodawca traktuje tylko taką niewspółmierność kary, która ma charakter rażący. Nie chodzi więc o każdą różnicę między karą wymierzoną a karą, którą należałoby wymierzyć, ale o różnicę o charakterze zasadniczym. Powyższe stanowisko znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który m.in. w wyroku z dnia 02.02.1995r. wyraził pogląd, że nie chodzi o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby – również w potocznym znaczeniu tego słowa – „rażąco” niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (sygn. akt II KRN 198/94 OSP 1995 Nr 6 poz. 18). Zatem rażąca niewspółmierność kary zachodzić może tylko wówczas, gdyby na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica między karą wymierzoną przez Sąd I instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 53 k.k. oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego (por. wyrok SN z dnia 14.11.1973r. III KR 254/73 OSNPG 1974 Nr 3-4 poz.51).

Zasady wymiaru kary określone zostały przez ustawodawcę w art. 53 k.k.

Zgodnie z § 1 tego przepisu kara nie może przekraczać stopnia winy sprawcy, uwzględniać powinna stopień szkodliwości społecznej czynu oraz cele zapobiegawcze i wychowawcze, jakie mają być osiągnięte w stosunku do oskarżonego, a także brać pod uwagę potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Zasada winy jest zasadą fundamentalną, w obecnie obowiązującym kodeksie karnym, zarówno dla zasad odpowiedzialności, jak i dla wymiaru kary, gdyż pełni funkcję legitymującą odpowiedzialność karną i limitującą wymiar kary. Stopień winy wyznacza więc górną granicę (pułap) dolegliwości związanej z wymiarem kary. Nie można orzec kary, której dolegliwość przekraczałaby stopień winy, chociażby za rozstrzygnięciem takim przemawiały inne dyrektywy np. wzgląd na potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Przepis art. 53 § 2 k.k. wskazuje na dalsze okoliczności, które sąd winien uwzględniać przy wymiarze kary, a więc w szczególności motywację i sposób zachowania sprawcy, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości osobiste sprawcy, jego sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie po jego popełnieniu. Oczywiście wszystkie te okoliczności należy brać pod uwagę nie tylko przy wymiarze kary zasadniczej, ale również innych elementów rozstrzygnięcia o karze, w tym środków karnych, zaś względna przyczyna odwoławcza w postaci zarzutu "rażącej niewspółmierności kary", przewidziana w art. 438 pkt 4 k.p.k., może stanowić podstawę wniesienia środka odwoławczego także w przypadku rażącej niewspółmierności orzeczonego środka karnego (SN I KZP 12/02, OSNKW 2002, nr 7-8, poz. 50).

W istocie wszystkie dyrektywy wymiaru kary w przedmiotowej sprawie wymagały, by orzec wobec oskarżonego karę możliwie surową i jako oczywiste należało uznać, że nie może to być kara o charakterze wolnościowym. Zarówno stopień winy oskarżonego, jak i społecznej szkodliwości jego czynu należało uznać jako bardzo duże. Z informacji o wcześniejszej karalności oskarżonego wynika, że był już karany za jazdę samochodem w stanie nietrzeźwości przez sąd niemiecki i miał tam już również orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów. Mimo to oskarżony kolejny raz prowadził samochód w stanie nietrzeźwości z wysokim stopniem stężenia alkoholu w organizmie – blisko 3 promili alkoholu.

Mając na uwadze tak wysoki stan upojenia, podkreślić należy, iż oskarżony w sposób realny zagrażał innym uczestnikom ruchu drogowego. Oskarżony miał pełną świadomość naganności swojego zachowania i jego prawnych konsekwencji, co nie powstrzymało go od popełnienia tego przestępstwa. Pewnym, bowiem jest, iż bardzo niebezpieczne jest prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, do tego przy tak dużej zawartości alkoholu w organizmie, jak u oskarżonego. Takie zachowanie wymaga możliwie surowego napiętnowania, w dużej mierze również w celu pełnej realizacji dyrektywy społecznego oddziaływania kary. Sam zaś oskarżony swoim zachowaniem dobitnie wykazał, że żadne inne środki represji karnej wobec niego nie odnoszą wychowawczych skutków i nie powstrzymują go od popełnienia kolejnego przestępstwa. Nie ma więc żadnych przesłanek by móc uznać, że obecnie, mimo niewykonania kary, oskarżony poprawi się przynajmniej na tyle, że nie popełni przestępstwa w przyszłości. Wskazać również należy, że zgodnie z treścią przepisu art. 69 § 4 k.k. wobec sprawców m.in. przestępstw z art. 178a § 4 k.k. co do zasady ustawodawca nie przewiduje możliwości warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, poza szczególnie uzasadnionymi wypadkami a w przypadku oskarżonego taka sytuacja nie zachodzi. Skoro tylko taka kara może wpłynąć na niego wychowawczo, to nic nie przemawia za tym, by orzekać wobec niego karę, która takiego wychowawczego celu nie pozwoli zrealizować i tym bardziej nie można uznać, by zachodziły wobec oskarżonego jakieś szczególne, wyjątkowe okoliczności.

Oskarżony powinien zdawać sobie sprawę z niebezpieczeństwa, jakie powoduje jeżdżąc w stanie nietrzeźwości i nie można po raz kolejny stwarzać dla niego wrażenia, że prawne konsekwencje takiego postępowania mogą jednak nie być dla niego szczególnie uciążliwe.

Wskazać również należy, iż obrońca oskarżonego nie ma racji wskazując, iż orzeczenie dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych jest zbyt surową reakcją karną na zachowanie oskarżonego, nawet przy uwzględnieniu jego aktualnej sytuacji zawodowej i prywatnej, co też słusznie zauważył Sąd Rejonowy.

Podkreślić należy, iż nagminność łamania zakazu sądowego prowadzenia pojazdów mechanicznych oraz prowadzenia pojazdów mechanicznych przez nietrzeźwych kierowców w ostatnich latach stała się tematem dyskusyjnym i budzącym wiele kontrowersji. W tym miejscu wskazać należy, iż słusznie Sąd Rejonowy wskazuje, że przepis art. 42 § 3 kk obliguje Sąd do orzeczenia dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w sytuacji popełnienia przestępstwa z art. 178a § 4 kk. Bezsprzecznie, oskarżony, wobec którego orzeczony został już środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych winien się do nich stosować i od dłuższego czasu być wyłączony z grona kierowców.

Z przedstawionych wyżej względów, Sąd Okręgowy na mocy art. 437 § 1 kpk utrzymał w mocy zaskarżony wyrok jako w pełni słuszny i trafny, uznając apelację obrońcy oskarżonego P. Z. za bezzasadną.

Mając na uwadze aktualną sytuację materialną oskarżonego, w oparciu o treść art. 624 § 1 kpk Sąd zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

SSO Anna Klimas